

DIE INVLOED VAN SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN
GESTALTGROEPWERK OP DIE SKOLASTIESE PRESTASIE VAN KINDERS
MET LEERPROBLEME:
'N MAATSKAPLIKE WERK PERSPEKTIEF

**DIE INVLOED VAN SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN
GESTALTGROEPWERK OP DIE SKOLASTIESE PRESTASIE VAN KINDERS
MET LEERPROBLEME:
'N MAATSKAPLIKE WERK PERSPEKTIEF**

GALLOWAY, HELENA JOHANNA

MA UP 2001

Fakulteit Geesteswetenskappe

Universiteit van Pretoria

STUDEELIET: MEV C E PRINSLOO

PRETORIA

OKTOBER 2001

**DIE INVLOED VAN SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN
GESTALTGROEPWERK OP DIE SKOLASTIESE PRESTASIE VAN KINDERS
MET LEERPROBLEME:
'N MAATSKAPLIKEWERKPERSPEKTIEF**

deur

HELENA JOHANNA GALLOWAY

**Voorgelê ter gedeeltelike vervulling
van die graad**

MAGISTER ARTIUM

in

**MAATSKAPLIKE WERK
(SPELTERAPIE)**

in die

**Fakulteit Geesteswetenskappe
Universiteit van Pretoria**

STUDIELEIER: MEV C E PRINSLOO

PRETORIA

OPGEDRA AAN
MY MAM EN
KIND
AKADEMIESE INLIGTINGSDIENST
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
OKTOBER 2001
-31-2005
Afdelingshoof: ...
Afdelingshoof: ...

DANKBETUIGINGS

Ek wil graag my opregte dank en waardering kenbaar maak vir die volgende uitbrei:

- My Heilige Vader wat my so getrou lei en krag gee.
- My gesin - vir julle getroue bystand, belangstelling, hulp en aanmoediging. Sonder julle sou dit intas onmoontlik gewes het, veral gedurende die laaste tye.
- My studieleer, mev. E. Prinsloo vir u getroue leiding en bystand.
- My groeplede - ek het sa hulle van julle leer.
- Die personeel van die skool - vir die ondersoek gedurende die tyd van die geduld, hulp en raai.
- Al my vriende vir julle belangstelling, aanmoediging, groete en liefde.

Leite Galloway

**OPGEDRA AAN
MY MAN EN
KINDERS**

DANKBETUIGINGS

OPSOMMING

Ek wil graag my opregte dank en waardering teenoor die volgende uitspreek:

- My Hemelse Vader wat my so getrou lei en krag gee.
- My gesin - vir julle getroue bystand, belangstelling, hulp en aanmoediging. Sonder julle sou dit totaal onmoontlik gewees het, veral gedurende die laat nagte.
- My studieleier, me C E Prinsloo vir u geduld, leiding en bystand.
- My groeplede - ek het so baie van julle geleer.
- Die personeel van die skool waar die ondersoek gedoen is, vir soveel geduld, hulp en raad.
- Al my vriende vir julle belangstelling, aanmoediging, gebede en liefde.

Lenie Galloway

OPSOMMING

DIE INVLOED VAN SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN GESTALTGROEPWERK OP DIE SKOLASTIESE PRESTASIE VAN KINDERS MET LEERPROBLEME: 'N MAATSKAPLIKEWERKPERSPEKTIEF

deur

HELENA JOHANNA GALLOWAY

STUDIELEIER

ME C E PRINSLOO

DEPARTEMENT MAATSKAPLIKE WERK

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

M.A. (MW) Speltherapie

Die ondersoek was daarop gerig om die invloed van speltherapie deur middel van gestaltgroepwerk op die skolastiese prestasie van kinders met leerprobleme te bepaal.

Die ondersoek het bestaan uit sowel 'n literatuurstudie as empiriese navorsing. Die literatuurstudie is gedoen ten opsigte van leerprobleme, die kind in die middelkinderjare, speltherapie, die gestaltbenadering en gestaltgroepwerk.

Die empiriese deel van die ondersoek is uitgevoer deur graad vier seuns met leerprobleme deur middel van doelgerigte steekproefneming aan 'n eksperimentele en 'n vergelykende groep toe te wys. Daar was vier seuns aan elke groep toegewys. Tydens 'n voortoets is die groeplede se rapportpunte genoteer. Daarna is ses gestaltgroepwerksessies van een uur elk oor ses weke uitgevoer. Tydens die hertoets is die groeplede se punte weer genoteer ten einde te bepaal of daar 'n verhoging was.

Uit die empiriese gegewens het dit geblyk dat daar nie 'n verhoging in die gemiddelde prestasie van die eksperimentele groep voorgekom het nie, maar wel 'n verhoging in individuele vakke. Daar het dus verhoging plaasgevind waaruit die gevolgtrekking gemaak kon word dat speltherapie deur middel van gestaltgroepwerk wel 'n verbetering in skolastiese prestasie van kinders met leerprobleme kan meebring. Die verhoging in prestasie was egter meer by die vergelykende groep as by die eksperimentele groep. Gevolgtrekkings en aanbevelings vir toekomstige navorsing is na aanleiding van die studie geformuleer.

LYS VAN SLEUTELTERME

SUMMARY

1. LEERPROBLEME OF PLAY THERAPY BASED ON GESTALT
2. MIDDELKINDERJARE THE ACADEMIC ACHIEVEMENT OF CHILDREN
3. SPELTERAPIE WITH LEARNING DIFFICULTIES
4. GESTALTTERAPIE WORK PERSPECTIVE
5. GESTALTBENADERING
6. GESTALTGROEPWERK
7. GROEPWERKPROSES
8. BEWUSTHEID
9. SKOLASTIESE PRESTASIE HANNA GALLOWAY
10. HOLISTIESE BENADERING

SEPTENNOR

MS C P RINSENB

DEPARTMENT OF SOCIAL WORK

STACONWJEDY 1987-1995

The research deals with the influence that play therapy through result oriented may have on the academic achievement of children with learning difficulties.

The research consisted of a literature study and an empirical study. The literature study contains information on learning difficulties, the child in play and play therapy, the gestalt approach and gestalt group work.

The empirical research was conducted by involving grade four boys experiencing learning difficulties. They were identified by means of pre-post sampling and allocated to an experimental and a comparison group. Four boys were allocated to each group. The groupmembers' marks were noted during a pre-test, after six group-sessions of one hour each, their marks were plotted again in order to observe any improvement in the post-test.

SUMMARY

THE INFLUENCE OF PLAY THERAPY BASED ON GESTALT GROUPWORK ON THE ACADEMIC ACHIEVEMENT OF CHILDREN WITH LEARNING DIFFICULTIES: A SOCIAL WORK PERSPECTIVE

by

HELENA JOHANNA GALLOWAY

SUPERVISOR

MS C E PRINSLOO

DEPARTMENT OF SOCIAL WORK

M.A. (SW) Play therapy

The research dealt with the influence that play therapy through gestalt groupwork may have on the academic achievement of children with learning difficulties.

The research consisted of a literature study and an empirical study. The literature study contains information on learning difficulties, the child in the middle childhood years, play therapy, the gestalt approach and gestalt groupwork.

The empirical research was conducted by involving grade four boys experiencing learning difficulties. They were identified by means of purposive sampling and allocated to an experimental and a comparison group. Four boys were allocated to each group. The groupmembers' marks were noted during a pre-test. After six groupsessions of one hour each, their marks were plotted again in order to establish any improvement in the post-test.

Emperical data revealed that although there was no improvement in the average percentage of the experimental group, individual subjects improved. The conclusion can thus be made that improvement in academic achievement of children with learning difficulties could be accomplished through play therapy in gestalt groupwork. Comparing the experimental and comparison groups it can be seen that the improvement in marks of the comparison group is higher than the experimental group's improvement. As a result of this study, conclusions and recommendations for future research were formulated.

1. GROUPWORK PROCESS
2. AWARENESS
3. SCHOLASTIC ACHIEVEMENT
4. HOLISTIC APPROACH

INHOUDSOPGAWE

KEYWORDS

1. LEARNING DISABLED
2. MIDDLE CHILDHOOD YEARS
3. PLAY THERAPY
4. GESTALT THERAPY
5. GESTALT APPROACH
6. GESTALT GROUPWORK
7. GROUPWORK PROCESS
8. AWARENESS
9. SCHOLASTIC ACHIEVEMENT
10. HOLISTIC APPROACH

1.1 INLEIDING

1.2 MOTIVERING VIR DIE KEUSE VAN DIE ONDERWERP

1.3 PROBLEEMFORMULERING

1.4 DOEL VAN DIE GROEPDEK

1.4.1 DOELSTELLING

1.4.2 OORLEWITTE

1.5 HULPTEKNIKE VIR DIE STUDIE

1.6 NAVORSINGSRENERASIE

1.7 SOOET NAVORSING

1.8 NAVORSINGSONTWERP

1.9 NAVORSINGSPROSEDURE EN WERKSWYSE

1.9.1 VOORTOETSFASE

1.9.2 INTERVENSIETIJD

1.9.3 HERTOETSFASE

INHOUDSOPGAWE

Dankbetuigings

Opsomming

Lys van sleutelterme

Summary

Keywords

HOOFSTUK 1

ALGEMENE INLEIDING

1.1	INLEIDING	1
1.2	MOTIVERING VIR DIE KEUSE VAN DIE ONDERWERP	2
1.3	PROBLEEMFORMULERING	2
1.4	DOEL VAN DIE ONDERSOEK	3
1.4.1	DOELSTELLING	3
1.4.2	DOELWITTE	3
1.5	HIPOTESE VIR DIE STUDIE	4
1.6	NAVORSINGSBENADERING	5
1.7	SOORT NAVORSING	5
1.8	NAVORSINGSONTWERP	5
1.9	NAVORSINGSPROSEDURE EN WERKSWYSE	6
1.9.1	VOORTOETSFASE	7
1.9.2	INTERVENSIEFASE	7
1.9.3	HERTOETSFASE	7

1.10	VOORONDERSOEK	7
1.10.1	LITERATUURSTUDIE	8
1.10.2	KONSULTASIE MET KUNDIGES	8
1.10.3	UITVOERBAARHEID VAN DIE ONDERSOEK	9
1.11	OMSKRYWING VAN UNIVERSUM, AFBAKENING VAN STEEKPROEF EN WYSE VAN STEEKPROEFNEMING	9
1.11.1	UNIVERSUM	9
1.11.2	AFBAKENING VAN DIE STEEKPROEF	10
1.12	ETIESE ASPEKTE	10
1.13	DEFINISIES VAN HOOFKONSEPTE	12
1.13.1	LEERPROBLEME	12
1.13.2	GESTALTTERAPIE	13
1.13.3	GESTALTGROEPWERK	13
1.13.4	SPELTERAPIE	14
1.13.5	MIDDELKINDERJARE	14
1.14	INDELING VAN NAVORSINGSVERSLAG	15

HOOFSTUK 2

DIE KIND IN DIE MIDDELKINDERJARE EN LEERPROBLEME

2.1	INLEIDING	17
2.2	LEERPROBLEME	17
2.2.1	HISTORIESE AGTERGROND	17
2.2.2	DEFINISIES VAN LEERPROBLEME	18
2.2.3	ETIOLOGIE EN INDELING	20

2.2.3.1	ORGANIESE, BIOLOGIESE EN GENETIESE FAKTORE	22
2.2.3.2	OMGEWINGSFAKTORE	23
2.2.3.3	PSIGO-ONTWIKKELINGS FAKTORE	24
2.2.4	SIMPTOME VAN LEERPROBLEME BY KINDERS	25
2.2.4.1	DIE VERHOUDING TUSSEN LEERPROBLEME EN GEDRAGSPROBLEME	26
2.3	DIE KIND IN DIE MIDDELKINDERJARE	28
2.3.1	FISIESE ONTWIKKELING	29
2.3.2	KOGNITIEWE ONTWIKKELING	30
2.3.3	AFFEKTIEWE ONTWIKKELING	31
2.3.4	SOSIALE ONTWIKKELING	32
2.3.5	NORMATIEWE EN SEDELIK-RELIGIEUSE ONTWIKKELING	33
2.4	SAMEVATTING	34

HOOFSTUK 3

SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN GESTALTGROEPWERK

3.1	INLEIDING	36
3.2	SPELTERAPIE	37
3.3	DIE GESTALTBENADERING	37
3.3.1	SLEUTELBEGRIPE IN DIE GESTALTBENADERING	38
3.3.1.1	HOLISME	38
3.3.1.2	“FIELD THEORY” (SISTEEMTEORIE)	39
3.3.1.3	ORGANISMIESE SELF-REGULASIE (HOMEOSTASE)	39
3.3.1.4	BEWUSTHEID	40
3.3.1.5	KONTAK EN WEERSTAND TEEN KONTAK	40

3.3.1.6	HIER-EN-NOU	43
3.3.1.7	ONVOLTOOIDHEDE	44
3.3.1.8	POLARITEITE	44
3.3.1.9	“EK-JY” VERHOUDING	45
3.4	ENKELE SPELTERAPIETEGNIEKE WAT IN GESTALTBENADERING GEBRUIK KAN WORD	45
3.4.1	SENSORIESE KONTAKMAKING	45
3.4.2	PROJEKSIETEGNIEKE	46
3.4.2.1	SKEPPENDE SPEL AS PROJEKSIETEGNIEK: TEKEN, VERF EN KLEI	47
3.4.2.2	GEDRAMATISEERDE SPEL AS PROJEKSIETEGNIEK: LEËSTOEL TEGNIEK	49
3.4.2.3	BIBLIOSPEL	50
3.5	GESTALTGROEPWERK	51
3.5.1	ALGEMENE DOELSTELLINGS VAN GESTALTGROEPWERK	51
3.5.2	INDIVIDUELE DOELSTELLINGS VIR GROEPELEDE	52
3.5.3	GROEPDOELSTELLINGS	53
3.5.4	DIE KIND SE PROSES BINNE DIE GROEPWERKPROSES	53
3.5.5	DIE VYF LAE VAN PERLS	54
3.6	SAMEVATTING	55

HOOFSTUK 4

EMPIRIESE GEGEWENS

4.1	INLEIDING	57
4.2	SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN GESTALTGROEPWERK	57

4.2.1	BYEENKOMS EEN: KENMEKAAR	58
4.2.1.1	DOELSTELLING VAN BYEENKOMS	58
4.2.1.2	DOELWITTE VIR DIE BYEENKOMS	58
4.2.1.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	58
4.2.1.4	VERLOOP VAN DIE BYEENKOMS	58
4.2.1.5	EVALUASIE VAN BYEENKOMS	60
4.2.1.6	INDIVIDUELE PROSESSE	60
4.2.2	BYEENKOMS TWEE: EMOSIES EN BEWEGING	61
4.2.2.1	DOELSTELLING VAN DIE BYEENKOMS	61
4.2.2.2	DOELWITTE	61
4.2.2.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	62
4.2.2.4	VERLOOP VAN DIE BYEENKOMS	62
4.2.2.5	EVALUASIE VAN BYEENKOMS	63
4.2.2.6	INDIVIDUELE LEDE SE PROSESSE	64
4.2.3	BYEENKOMS DRIE: DINK WEER	65
4.2.3.1	DOELSTELLING VIR DIE BYEENKOMS	65
4.2.3.2	DOELWITTE VIR BYEENKOMS	65
4.2.3.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	66
4.2.3.4	VERLOOP VAN BYEENKOMS	66
4.2.3.5	EVALUASIE VAN DIE BYEENKOMS	67
4.2.3.6	INDIVIDUELE LEDE SE PROSESSE	68
4.2.4	BYEENKOMS VIER: MY LIGTE EN MY DONKER KANT	69
4.2.4.1	DOELSTELLING VIR BYEENKOMS	69
4.2.4.2	DOELWITTE	69
4.2.4.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	69

4.2.4.4	VERLOOP VAN DIE SESSIE	69
4.2.4.5	EVALUASIE VAN DIE BYEENKOMS	70
4.2.4.6	INDIVIDUELE LEDE SE PROSESSE	71
4.2.5	BYEENKOMS VYF: MY T-HEMP	72
4.2.5.1	DOELSTELLING VAN BYEENKOMS	72
4.2.5.2	DOELWITTE	72
4.2.5.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	73
4.2.5.4	VERLOOP VAN DIE BYEENKOMS	73
4.2.5.5	EVALUASIE VAN DIE BYEENKOMS	74
4.2.5.6	EVALUASIE VAN INDIVIDUELE LEDE	75
4.2.6	BYEENKOMS SES: TOT SIENS	76
4.2.6.1	DOELSTELLING VIR DIE SESSIE	76
4.2.6.2	DOELWITTE VAN DIE BYEENKOMS	76
4.2.6.3	FUNKSIONELE HULPMIDDELS	76
4.2.6.4	VERLOOP VAN DIE SESSIE	76
4.2.6.5	EVALUASIE VAN DIE GROEPBYEENKOMS	77
4.2.6.6	EVALUASIE VAN INDIVIDUELE LEDE	78
4.2.6.7	EVALUASIE VAN DIE GROEPWERKPROSES	79
4.3	GEVALLESTUDIES	80
4.3.1	EKSPERIMENTELE GROEP	81
4.3.1.1	GEVALLESTUDIE: KAPU	81
4.3.1.2	GEVALLESTUDIE: DANIE	83
4.3.1.3	GEVALLESTUDIE: JOHAN	85
4.3.1.4	GEVALLESTUDIE: WALTER	87
4.3.1.5	GEMIDDELDE PRESTASIE VAN DIE EKSPERIMENTELE GROEP	88

4.3.2	VERGELYKENDE GROEP	89
4.3.2.1	GEVALLESTUDIE: MONTY	89
4.3.2.2	GEVALLESTUDIE: DIVAN	90
4.3.2.3	GEVALLESTUDIE: ANTON	91
4.3.2.4	GEVALLESTUDIE: TEMBA	92
4.3.2.5	GEMIDDELDE PRESTASIE VAN DIE VERGELYKENDE GROEP	92
4.4	VERGELYKING TUSSEN DIE EKSPERIMENTELE GROEP EN DIE VERGELYKENDE GROEP	93
4.5	SAMEVATTING	94

HOOFSTUK 5

SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

5.1	INLEIDING	95
5.2	DOELSTELLING EN HIPOTESE	95
5.3	SAMEVATTING EN GEVOLGTREKKINGS	96
5.3.1	HOOFSTUK 1: ALGEMENE INLEIDING	96
5.3.2	HOOFSTUK 2: DIE KIND IN DIE MIDDELKINDERJARE EN LEERPROBLEME	97
5.3.3	HOOFSTUK 3: SPELTERAPIE DEUR MIDDEL VAN GESTALTGROEPWERK	98
5.3.4	HOOFSTUK 4: EMPIRIESE GEGEWENS	98
5.4	GEVOLTTREKKINGS OOR NAVORSINGSBEVINDINGE EN HIPOTESE	99
5.5	BRUIKBAARHEID VAN DIE NAVORSINGSAKTIWITEITE	99
5.6	BEVESTIGING VAN FEITE IN LITERATUUR	100

5.7	AANBEVELINGS VANUIT DIE STUDIE	101
5.7.1	HOMOGENE GROEP	101
5.7.2	AANTAL GROEPELEDE	101
5.7.3	INDIVIDUELE TERAPIE	102
5.7.4	VERLENGDE GROEPWERKREEKS	102
5.7.5	GESINSTERAPIE EN OUERLEIDING	102
5.7.6	STEUNGROEPE	102
5.7.7	ONDERWYSERS	102
5.7.8	FOKUS VAN AKTIWITEITE	103
5.7.9	VERDERE NAVORSINGSMOONTLIKHEDE	103
5.8	SLOTOPMERKINGS	103

BRONNELYS

LYS VAN FIGURE

Figuur een: voor – en natoetsresultate: Kapu	82
Figuur twee: voor – en natoetsresultate: Danie	84
Figuur drie: voor – en natoetsresultate: Johan	86
Figuur vier: voor – en natoetsresultate: Walter	88
Figuur vyf: voor – en natoetsresultate: Monty	89
Figuur ses: voor – en natoetsresultate: Divan	90
Figuur sewe: voor – en natoetsresultate: Anton	91
Figuur agt: voor – en natoetsresultate: Temba	92
Figuur nege: Vergelyking tussen eksperimentele en vergelykende groepe	93